

Nog geen vrije val voor zwaluwen

Het geeft elk jaar een vreemd gevoel, wanneer we op stap gaan voor nestcontroles in het kader van de zwaluwsubsidieaanvragen. Benieuwd hoe het broedseizoen bij huis- en boerenzwaluwen zijn verlopen en waar opstekers zijn te melden. Maar tegelijk de nuchtere cijfers van broedresultaten die vaak negatieve tendenzen duidelijk maken. Indien zo, houdt dit verband met veranderende situaties in de overwinteringsgebieden, het weer tijdens de trek en de vrij late eerste aankomstdata en de geschiktheid van hun broedgebied hier? Zoals vaak in de natuur, meer vragen dan antwoorden.

Op dit moment zijn enkel de telgegevens van huiszwaluwen volledig, waarvan al jaren nog 2 kolonietjes op het grondgebied bezet zijn: het Biezenhof en MPI Sint-Idesbald. De controle van deze soort verloopt iets gemakkelijker dan bij boerenzwaluwen, omdat de broedplaatsen van deze laatste over een erg groot buitengebied verspreid liggen waar vaak met slechts één paartje per adres huist. Ook moeten we voor die soort de stallingen in, wat we vanzelfsprekend niet doen zonder met de eigenaars af te spreken. Bij dit voorlopig verslag beperken we ons tot enkele grote lijnen.

Bij **huiszwaluwen** stellen we een daling vast in beide kolonies vergeleken met 2011. Als de aanvragen gebiedsdekkend zijn, wat zeker voor Idesbald het geval is, merken we een globale daling van 28%. In absolute cijfers: van 54 naar 39 nesten. Meest opvallend zijn de lagere aantallen voor de woonwijk: vorig jaar nog 19 geslaagde broedgevallen, nu 11 (- 42%), terwijl dit vorig jaar evenveel gebleven was als in 2010.

In het MPI is er een terugval van 35 naar 28 of min 20%. Het jaar voordien verheugden we ons op een lichte toename van 9%. Naar oorzaken zoeken is giswerk, mogelijk heeft het frisse voorjaar en de druipnatte zomer ermee te maken. Het is zeer de vraag wat de onderdrempel is voor de leefbaarheid en het voortbestaan van een kolonie. De huiszwaluwen die vroeger aan de vaart broedden, hielden het voor bekeken nadat het aantal bezette nesten tot vijf gedaald was. Het verheugt anderzijds dat de bewoners op de aanwezigheid van de zwaluwen gesteld zijn en er veel voor over hebben om het hen naar de zin te maken. Bij de 'zwaluwman',

een piepjonge vestiging in de buurt, waar al een aantal kunstnestjes hingen, bleven er 2 bezet, na de 'pandkraak' met 6 paartjes van vorig jaar!

Blijft ook de slordigheid(?) van de ouders, waardoor eitjes en piepkleine jongen en onder de nesten aangetroffen werden, waarbij het een huzarenstuk is om die met de hand groot te brengen. Daar kunnen Gilberte en Gerard ook dit jaar weer over meespreken. Tweede legsels waren net voor het ter perse gaan van dit blad nog niet uitgevlogen.

Twee vaststellingen die we voor **boerenzwaluwen** al kwijt kunnen. Bij de vestigingen waar ook vroeger een subsidieaanvraag gebeurde, blijken de aantallen weinig te schommelen. Een uitzondering is een zeer succesvolle kolonie op een boerderij ten zuiden van de stad met 15 bezette nesten plaatsen, nog een toename tegenover vorig jaar.

Dit roept toestanden op van pakweg vijftig jaar geleden waar een andere landbouwer het over had, die nu nog 4 nestelende koppeltjes heeft. Merkwaardig is dat bij hem alle nesten onder de dakgoot aan de buitenzijde van het gebouw voorkwamen. Voordien kwamen de boerenzwaluwen bij hem in de varkensstallen op visite. Als gevolg van het dichtmaken van de ramen konden ze daar niet meer terecht en verhuisden naar de achtergevel van het woonhuis, op zijn 'huiszwaluws', maar dan in zelfgebouwde halfopen nestkommetjes. Blijkbaar beschikken ze over meer souplesse dan we algemeen aannemen, maar blijft er het respect voor hun traditionele bouwstijl. Gelukkig zijn er toch nog een paar zekerheden!

Over **gierzwaluwen** willen we nog dit kwijt: de aangekondigde gezamenlijke telling op 21 juni viel letterlijk in het water: onweer trok er een streep doorheen en we waren genooddaakt die af te gelasten. Steekproeftellingen in de weken vooraf lieten uitschijnen dat hun getalssterkte stabiel bleef. Ook het broedsucces lijkt normaal, te oordelen aan de grootte van de zwermen eind juni. We blijven net als zij optimist!

Piet

